

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut 1.1.2023 alkaen
Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Sisällys

1	Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista	3
1.1	Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)	3
1.2	Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §).....	3
1.3	Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §) 4	
1.4	Maksukatto (6 a §)	4
1.5	Etäpalveluista perittävät maksut	6
1.6	Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §).....	7
1.7	Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §).....	7
1.8	Sotainvalidit ja rintamaveteraanit	7
2	Terveydenhuollon maksut.....	8
2.1	Maksuttomat terveysterveystoimet (5 §)	9
2.2	Terveyskeskuksen avohoidon maksut	9
2.2.1	Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §)	9
2.2.2	Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §)	10
2.2.3	Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §).....	10
2.3	Terapiapalvelut terveyskeskuksessa	10
2.3.1	Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §).....	10
2.3.2	Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)	11
2.3.3	Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)..	11
2.3.4	Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti.....	11
2.4	Erikoissairaanhoidon maksut	11
2.4.1	Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §).....	12
2.4.2	Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §).....	12
2.4.3	Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa	12
2.5	Laitoshoidon maksut	13
2.5.1	Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §).....	13
2.5.2	Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §).....	13
2.5.3	Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §).....	14
2.5.4	Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §).....	14
2.6	Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §).....	15
2.7	Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §).....	15
2.7.1	Perusmaksut	15
2.7.2	Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan	15

2.7.3	Proteettinen hoito	16
2.7.4	Muut maksut	16
2.7.5	Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut	16
2.8	Sairaankuljetus (ensihoito) (asiakasmaksuasetus 10 §)	17
2.9	Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen	17
2.10	Kouluterveydenhuollon palvelut	18
2.11	Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)	18
2.12	Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)	18
2.13	Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)	18
2.14	Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut	19
2.14.1	Tuettu kotiutuminen	19
2.14.2	Tilapäinen kotisairaahoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	19
2.14.3	Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)	20
3	Sosiaalihuollon maksut	21
3.1	Kotiin annettavat palvelut	22
3.1.1	Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	22
3.1.2	Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	22
3.1.3	Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)	22
3.1.4	Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)	25
3.1.5	Palveluasumisen (ei-ympäri vuorokautinen)	26
3.1.6	Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)	27
3.1.7	Asumista tukevat palvelut (10 h §)	29
3.1.8	Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit	32
3.2	Perhehoito	32
3.2.1	Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito	32
3.2.2	Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)	33
3.3	Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido	34
3.3.1	Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (7 c §)	34
3.3.2	Pitkäaikainen laitoshoido ikääntyneiden palveluissa (7 c §)	35
3.3.3	Pitkäaikaisesta ympäri vuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)	36
3.4	Tilapäinen asuminen	38
3.4.1	Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)	38
3.4.2	Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa	38

3.4.3 Tilapäinen asumispalvelu hoitoyksikössä (muu kuin omaishoitajalaissa määritelty vapaapäivä).....	39
3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut.....	39
3.5.1 Maksuttomat palvelut (4 §).....	39
3.5.2 Päivä- ja työtoiminta.....	40
3.5.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut	41
3.5.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito	43
3.5.5 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito	46
3.5.6 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido	47
3.5.7 Tuetun asumisen maksut.....	48
3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §).....	49
3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut	50
3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat	50
3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat	50
3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut	50

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)

Palveluista perittävisissä asiakasmaksuissa sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus). Sovellettaviin säännöksiin viitataan tässä dokumentissa pääosin kunkin asiakokonaisuuden otsikossa.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku ja päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitojakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja. Pohjois-Savon hyvinvointialueen ohje asiakkaalle maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä:

Asiakasmaksulain säännös velvollisuudesta maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen ei koske terveydenhuollon tasasuuruksia asiakasmaksuja (terveyskeskuksen avohoidon maksut, poliklinikka-, päiväkirurgia-, sarjahoitomaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut, suun terveydenhuollon maksut). Tasasuuruksiset maksut ovat asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksuja, joiden osalta ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta alentaa

Commented [A1]: lisäksi linkin tähän?

Commented [A2R2]: Ei ole vielä linkkiä

tai jättää niitä perimättä. Lähtökohtaisesti tasasuuruiset maksut peritään asiakasmaksuohjeen mukaisesti kaikilta asiakkailta, jotka palveluja käyttävät. Ensisijaisesti asiakasta kehoitetaan sopimaan laskulle lisämaksuaikaa tai tekemään maksusuunnitelma laskun maksamisesta.

1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §)

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka hyvinvointialueen aloitteesta silloin, jos:

- asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muuttunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkastukset tehdään joka toinen vuosi.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioidenhoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

1.4 Maksukatto (6 a §)

Asiakkaalta perityille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 692 €, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 22,80 € hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiakasmaksuasetus 26 a §), vaikka maksukatto olisi ylittynyt.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Maksukatton ylittyessä asiakkaan tulee olla yhteydessä siihen laitokseen, jossa maksukatto ylittyy.

Maksukatton ylittymisestä annetaan asiakkaalle todistus, joka on voimassa myöntämivuoden loppuun asti. Todistuksen myöntää se hyvinvointialue, jossa maksukatto on ylittynyt.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisällyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 692 €, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettuja maksuja takaisin. Jos vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 692 €:n rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukatton seuravuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukatton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukatton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

Maksukattoon lasketaan mukaan:

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut
- sarjahoitomaksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa
- päivä- ja yöhoidon maksut
- kuntoutushoidon maksut (toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito)
- suun ja hampaiden tutkimus- ja hoitomaksut, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet (myös terveyskeskuksessa)
- terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttamat terapiat
  - fysioterapiamaksut
  - neuropsykologisen kuntoutuksen maksut
  - ravitsemusterapiamaksut
  - jalkojenhoitomaksut
  - puheterapiamaksut
  - toimintaterapiamaksut ja niihin rinnastettavien toimintakykyä parantavien ja ylläpitävien hoitojen hoitomaksut
- tilapäisen kotisairaanhoidon ja tilapäisen kotisairaalahoidon maksut, paitsi silloin, jos hoito on osana kotihoitoa
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävät lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksomaksut
- toimeentulotukena maksetut asiakasmaksut
- sekä vastaavien sosiaali- ja terveydenhuollon etävastaanottopalvelujen käyntimaksut

---

Maksukattoa kerryttävät myös ostopalveluina tuotetut palvelut, jos ne kuuluvat julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle.

Maksukattoa eivät kerrytä:

- maksut sairaankuljetuksesta
- maksut lääkärintodistuksista
- maksut yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista
- palvelusetelin omavastuuosuus
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksut
- käyttämättä jätetystä ajasta perittävä maksu (ns. sakkomaksu)
- sosiaalihuollon palvelut (lukuun ottamatta lyhytaikaista laitospalvelua)
- yksityisen terveydenhuollon maksut, jos ne eivät kuulu julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle
- lakisääteisistä vakuutuksista maksetut maksut
- muualta kuin Suomessa asuvalta enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisena perityt maksut

1.5 Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu/etävastaanotto on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun. Etäyhteyksien avulla annettua palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaa-vasta vastaanottokäynnistä tai kotikäynnillä annettua palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §)

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas ei ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, saadaan periä asiakkaalta enintään 51,50 euroa.

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä 51,50 euron maksu sekä annettu ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta.

Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta. Maksu peritään myös muutoin maksuttomista palveluista.

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

Maksua ei peritä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, eikä psykiatrian käyttämättä jätetyistä vastaanottoajoista.

1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)

Pohjois-Savon hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta asumispalvelusta, pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Tilapäisyydellä tarkoitetaan yhtäjaksoista muutamaa päivää esimerkiksi viikonlopun pituista poissaoloa. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit

Sotainvalidit

Sotainvalideilta, joilla on 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua (sotilasvammalaki 404/1948 6, 6a, 6b §:t):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, ei peritä asiakasmaksua yllä olevien lisäksi pitkäaikaisesta laitoshoidosta.

Rintamaveteraanit

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- avohoidon käynneistä (terveyskeskuksen vastaanottomaksu, poliklinikka-, sarjahoito- ja päiväkirurgian maksu)
- suun terveydenhuollon käynneistä
- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki-vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista

- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 24 §:n mukaisesta lääkinällisestä kuntoutuksesta

Maksua ei peritä rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelutunnuksen, rintamatunnuksen tai veteraanitunnuksen omaavilta henkilöiltä sekä henkilöiltä, joilla on todistus miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

---

2 Terveystenhuollon maksut

2.1 Maksuttomat terveyspalvelut (5 §)

Maksuttomia terveydenhuollon palveluja ovat

- terveysneuvonta- ja ohjaus
- äitiys- ja lastenneuvolakäynnit
- hoitajien vastaanotto perusterveydenhuollossa
- terveystarkastukset
- psykiatrisen avohoidon palvelut /mielenterveystyö avosairaanhoidon palveluissa
- seulonnat
- kouluterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuolto
- diabeetikkojen määräaikaiset silmänpohjatutkimukset
- hoitotarvikejakelu
- apuvälineiden sovitus ja luovutus
- naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan uhreille tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten tarjoamat terveyspalvelut
- päihteitä käyttävien raskaana olevien äitiyspoliklinikan käynnit
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta

Yksityislääkärin läheteellä tehtävistä laboratorio- ja röntgentutkimuksista voidaan periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu.

Lisäksi maksuttomia ovat tartuntatautilain mukaiset:

- rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaa
- valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä
- valtioneuvoston asetuksella säädetyt rokotukset
- yleisvaarallisissa tartuntataudeissa:
  - tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet
  - altistuneiksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni
  - sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen
- valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet
- HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä hoitoon ja (käytännössä HIV:n) ehkäisyyn määrätty lääkkeet.

2.2 Terveystenkeskuksen avohoidon maksut

2.2.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveystenkeskuslääkärin vastaanottomaksu
18-vuotta täyttäneiltä

20,90 €

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuodessa.

Käyntimaksu peritään myös äitiysneuvolan, opiskelijaterveydenhuollossa ja perhesuunnitteluneuvolassa lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä.

Terveyskeskuslääkärin vastaanottomaksua ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon vastaanotolle terveyskeskuksen käynniltä saman päivän aikana ja saman tulosityn vuoksi.

2.2.2 Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksen päivystyksessä peritään 18-vuotta täyttäneeltä:

Päivystyskäyntimaksu arkisin klo 20–08	28,70 €
lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä	28,70 €
Muuna aikana	20,90 €

Päivystyskäyntimaksu peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme (3) 20,90 €:n suuruista terveyskeskuksen käyntimaksua.

2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa erikoissairaanhoidona toteutetusta erikoislääkärin vastaanotosta peritään poliklinikkamaksu	41,80 €
--	---------

2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa

2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään	11,60 €/kerta
---	---------------

Maksu peritään lääkinnällisestä kuntoutuksesta ja muusta vastaavasta enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta, eikä terveyskeskuksessa annetusta siedätyshoidosta (hyposensibilisaatio), puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta tai muusta vastaa-vasta hoidosta.

2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa annetusta yksilökohtaisesta terapiasta, kun kyse ei ole sarjahoidosta, peritään 11,60 €/kerta

Yksilökohtaista terapiaa ovat fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia, jalkojenhoito/jalkaterapia, puheterapia tai muu toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito tai terapia.

2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 € /ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 € /ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 € /ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteutumatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti

Kotikäynti	11,60 € /käynti
Videovälitteinen etäkontakti	11,60 € /kontakti

- kotituumiseen liittyen 1–2 kotikäyntiä maksuttomia
- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.4 Erikoissairaanhoidon maksut

2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)

Sairaalan tai muun toimintayksikön poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta peritään	41,80 €/käynti
--	----------------

Palvelun käyttäjän kotona annetusta erikoissairaanhoidosta peritään poliklinikkamaksua vastaava maksu	41,80 €
---	---------

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja

---

---

joka edellyttää yleisanestesiaa,
laajaa puudutusta tai
suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä,
peritään poliklinikamaksun sijasta 136,90 €.

Maksu kerryttää maksukattoa.

Jos päiväkirurgisessa toimenpiteessä ollut henkilö komplikaation tai muun
vastaavan syyn takia jää hoitopaikkaan, peritään häneltä säädetyn maksun
lisäksi (136,90 €) hoitopäivämaksu (49,60 €) toimenpidettä seuraavilta päiviltä.

Koska päiväkirurgia ei ole lyhytaikaista laitoshoidoa, eikä siinä synny hoitopäiviä,
edellä mainittua sääntöä voidaan soveltaa myös lasten kohdalla ja heiltä voidaan
periä päiväkirurgian maksu silloin kun edellä mainitut kriteerit täyttyvät.

Jos suun ja leukojen tutkimusta ja hoitoa annetaan päiväkirurgisesta toiminnasta
säädetyn edellytyksin, siitä peritään 136,90 € toimenpiteeltä.

2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 11,60 €/kerta

Maksullisten hoitokertojen enimmäismäärä on 45 hoitokertaa kalenterivuodessa.
Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

Sarjahoidon määritelmä:

Lääkärin ennakoon määräämä hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes
samankaltaisena vähintään 3 kertaa. Hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta
viikkoa, elleivät hoidolliset syyt edellytä harvempaa käyntiväliä.

Asiakasmaksuasetuksen 11§:n mukaan sarjassa annettavaa hoitoa on:

- jatkuva dialyysihoito
- lääkinällinen kuntoutus
- hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito tai
- muu vastaava hoito

Muu vastaava hoito arvioidaan sen perusteella, vastaako annettava hoito
lääkinällistä kuntoutusta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö- sekä
sytostaattihoitoa.

2.5 Laitoshoidon maksut

2.5.1 Lyhytaikainen laitohoito (asiakasmaksuasetus 12 §)

Hoitopäivämaksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa 49,60 €/hoitopäivä
Psykiatrian toimintayksikössä 22,80 €/hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen
laitoshoidon hoitopäivämaksu 22,80 €/hoitopäivä.

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa eikä sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, lähettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §)

Päivä- ja yöhoidon maksu 22,80 €/vrk

Maksua ei saa periä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojaustyötä.

Maksua ei saa periä myöskään alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)

Kuntoutushoidon maksu 17,10 €/vrk

Peritään vammaiselle henkilölle laitoshoidon annettua kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annettua kuntoutushoidosta. Kerryttää maksukattoa.

Osaylläpito Kuntoutusyksikkö Tukiporras 10,00 €/hoitopäivä
Ei kerrytä maksukattoa.

2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §)

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 112 € kuukaudessa.

Katso pitkäaikaisen laitoshoidon maksusta tarkemmin kohta 3.3.3.

2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)

Yksityislääkärin läheteellä tehtävistä laboratorio- ja röntgentutkimuksista, joihin ei liity muita tutkimuksia tai hoitotoimenpiteitä, voidaan periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu.

2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)

Kerryttää maksukattoa.

Maksuja ei peritä:

- alle 18-vuotiaiden tutkimuksesta ja hoidosta
- siltä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, veteraani-tunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta. Maksua peritään vain hammaslaboratoriolta hankituista töistä.
- ensimmäistä lastaan odottavan perheen suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arvio

2.7.1 Perusmaksut

Suuhygienisti	10,30 €
Hammaslääkäri	13,30 €
Erikoishammaslääkäri	19,50 €

2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan

---

Ehkäisevä hoito (tutkimuksen yhteydessä on maksuton)	8,50 €
Vaativuusluokka 0–2	8,50 €
Vaativuusluokka 3–4	19,20 €
Vaativuusluokka 5–7	38,00 €
Vaativuusluokka 8–10	55,60 €
Vaativuusluokka 11 -	78,00 €

2.7.3 Proteettinen hoito

Proteettiset toimenpiteet	
Proteesin pohjaus	55,60 €
Proteesin korjaus	38,00 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	186,00 €
Kruunut ja sillat hampaalta	186,00 €
Rankaproteesi	225,70 €

Proteettisen ja purentafysiologisen hoidon yhteydessä veloitetaan potilaalta toimenpidekohtaiset maksut, käyntimaksut sekä hammastekniset laboratoriolkulut todellisten kulujen suuruusina (kustannusarvion mukaan). Hammastekniset kulut peritään kauttalaskutuksena.

2.7.4 Muut maksut

Röntgentutkimus	8,50 €/kuva
Panoraamaröntgen	19,20 €
Todistus ja lausunto	51,50 €
Perumaton käynti	51,50 €
Päiväkirurginen toimenpide	136,90 €

Uniapneakohdoidon asiakasmaksut:

(maksu peritään, kun lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen luovutusperusteet eivät täyty)

- erikoissairaanhoidon kriteerit täyttävä vaikea tai keskivaikea uniapnea 41,80 €
- lievässä uniapneassa hoidosta peritään suun terveydenhuollon asiakasmaksut (perusmaksu, toimenpiteet, hammastekniset kustannukset)

Hoidosta muodostuu käyntikohtainen lasku, joka sisältää perusmaksun, toimenpidemaksut toimenpideluokittain vaatimustason ja toimenpiteen laajuuden mukaan sekä muut käynnin maksut.

2.7.5 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut

Hammaslääketieteen opetusklinikan suun ja hampaiden tutkimus ja hoidon toimenpiteet ovat normaaleja asiakasmaksuja 20 % pienemmät.

Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito	
- perusmaksu suuhygienisti	8,20 €
- perusmaksu hammaslääkäri	10,60 €
- perusmaksu erikoishammaslääkäri	15,60 €
Kuvantamistutkimukset	
- hammaskuva	6,80 €
- panoraamaröntgen	15,40 €
Maksu tutkimuksesta, hammas- tarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpi- teeltä vaativuusluokan mukaan	
- 0 - 2	6,80 €
- 3 - 4	15,40 €
- 5 - 7	30,40 €
- 8 - 10	44,50 €
- 11 -	62,40 €
Proteettiset toimenpiteet	
- proteesin pohjaus	44,50 €
- proteesin korjaus	30,40 €
- akryyliosa- ja kokoproteesi	148,80 €
- kruunut ja sillat hampaalta	148,80 €
- rankaproteesi	180,60 €
Ehkäisevä hoito; SC-ryhmän suun terveyden edis- tämisen toimenpiteet	6,80 €

2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiakasmaksuasetus 10 §)

Sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla)
yhteen suuntaan tehty matka 25 €.

Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakattoa (v.2022 on 300 €/kalenterivuosi).

Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa. Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokotteista, mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määrääkseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta.

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä rokottamisesta, mutta potilaan/asiakkaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista.

Myös rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet tulee määrätä ja antaa tarveharkinnan perusteella (THL). Rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet on kustannettava usein itse. Terveyskeskus antaa neuvontaa matkailijoiden rokotuksista ja antaa tarvittavat rokotukset.

2.10 Kouluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhuolto on maksutonta alle 18-vuotiaille. Yli 18-vuotiaiden maksut määräytyvät asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaan. Terveystarkastukset ovat maksuttomia kaikille.

2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

2.12 Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (ajokorttitodistus) 61,80 €

Lääkärin ja hammaslääkärin hoitoon liittymättömästä todistuksesta ja lausunnosta perittävä maksu 51,50 €

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka asiakas peruisi pyynnön.

Ei kerrytä maksukattoa. Ei ikärajaa.

2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 56 §:ssä säädetään, enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista

- yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta
- terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetusta kiireellisestä hoidosta
- yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoito-oikeustodistusta tai Kelan myöntämää Todistus oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa -asiakirjaa tai jos hänen ei ole matkailijana Suomessa tai häneen ei sovelleta asiakasmaksulain 13 §:ää, häneltä voidaan periä koronan hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut

2.14.1 Tuettu kotiutuminen

Ei kerrytä maksukattoa.

Tuettu kotiutuminen 12,20 eur/käynti

Tuettu kotiutumisen palvelu mahdollistaa asiakkaan nopean ja turvallisen kotiutumisen sairaalasta sekä aktiivisen kuntoutumisen sairaalajakson jälkeen kotiympäristössä. Palvelun kesto on pääsääntöisesti 1–7 vrk. Vuorokaudessa laskutetaan enintään 2 käyntikertaa/vuorokausi.

2.14.2 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Lääkärin tai hammaslääkärin käynti 19,20 eur/käynti
Muun henkilön suorittama kotikäynti 12,20 eur/käynti

Tilapäistä kotisairaanhoidomaksua ei saa periä henkilöltä, joka saa jatkuvaa säännöllistä kotihoitoa/kotisairaanhoidoa

2.14.3 Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Kotisairaalahoido on määrääikaista tehostettua kotisairaanhoidoa.

Kotisairaalahoidon maksut

Lääkärin kotikäynti 19,20 eur/käynti

Sairaanhoidajan kotikäynti/muun henkilön suorittama kotikäynti:
Kotikäyntejä 1 vuorokaudessa 12,20 eur/käynti

Kotikäyntejä 2 vuorokaudessa	24,40 eur/vrk
Kotikäyntejä 3 tai enemmän vuorokaudessa	36,60 eur/vrk

Tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli 2 kuukautta asiakasmaksuihin sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuja, jolloin kotisairaalamaksut muuttuvat kotona annetun palvelun hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyyn mukaiseksi kuukausimaksuksi.

Kotisairaalahoidosta potilaalta perittävä maksu sisältää:

- kotisairaalan henkilökunnan käynnit
- lääkehoidon, jota tarvitaan potilaan akuutin kotisairaalan johtaneen sairauden takia esim. suonensisäinen antibiootti- tai muu läikehoito, akuuttiluonteinen kipulääkitys
- potilaan tarvitsemat hoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannetarvikkeet, haavanhoitotarvikkeet jne.)
- kotisairaalan lääkärin määräämät vitamiini- neste ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai lihakseen pistettynä.
- kotisairaalan lääkärin määräämät laboratorio-, röntgen ym. tutkimukset

Kotisairaalahoidosta perittävä maksu ei sisällä

- potilaan pysyvää lääkitystä
  - muita kuin kotisairaalan lääkärin määräämiä laboratorio, röntgen, tai muita tutkimuksia sairaalan poliklinikoilla tai terveyskeskuksen palveluissa
  - kuljetuksia sairaalasta kotiin eikä muitakaan kotisairaalahoidon aikana tapahtuvia kuljetuksia
-

3 Sosiaalihuollon maksut

3.1 Kotiin annettavat palvelut

3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Tilapäisen kotihoidon käynti 25 eur/käynti

Tilapäisestä kotipalvelusta voidaan periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Harvemmin kuin kerran viikossa tai käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun osalta maksut on määritelty kohdassa 3.1.5.

3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso

Ei kerrytä maksukattoa.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso/ARVI 12,20 eur/vrk

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on määräaikainen jakso, jonka aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve sekä vahvistetaan asiakkaan toimintakyky kokonaisvaltaisesti. Kuntouttava arviointijakso sisältää muun muassa terapiahenkilöstön, hoitohenkilöstön sekä lääkärin kuntouttavat palvelut.

Kotihoidon arviointijakso 12,20 eur/vuorokausi kaikilta palvelujakson päiviltä.

Kotihoidon tukipalvelut laskutetaan arviointijakson asiakkailta erikseen.

3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)

Jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua vähintään kerran viikossa ja arvioitu tai tosiasiallinen kesto vähintään 2 kuukautta.

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Säännöllistä kotona annettavaa palvelua voidaan tuottaa myös etäpalveluna. Kotihoidon asiakkaalla etäpalvelun aika suunnitellaan palvelutuntien määrään asiakasmaksua määritettäessä. Koneellinen annosjakelu ja lääkeautomaatin käyttö huomioidaan asiakkaan palvelutuntien määrässä erillisen toimintaohjeen mukaisesti (liite 1)

Kotihoidon asiakkaan laskutus perustuu palvelupäätökseen kirjattujen ja suunniteltujen palvelutuntien määrään. Palveluntarpeen muuttuessa asiakkaan

palvelutunnit ja palvelu- ja maksupäätökset päivitetään tarvittaessa kahden viikon seurantajakson jälkeen. Laskutus muutetaan todellisesta palvelunmuutoksen ajankohdasta lähtien. Alle kahden viikon tilapäinen palveluntarpeen muutos ei vaikuta laskutukseen.

Maksu määräytyy laissa määritellyn kuukausitaulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosenttiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia.

Kuukausitaulukko 1.1.2023 alkaen
Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko/hlö	Henkilö- määrä 1	Henkilö- määrä 2	Henkilö- määrä 3	Henkilö- määrä 4	Henkilö- määrä 5	Henkilö- määrä 6
Tuloraja €/kk	598 €	1103 €	1731 €	2140 €	2591 €	2976 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Maksuprosentit ovat seuraavat:

Maksuprosentti perheen koon mukaan						
Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 hlöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38-tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Edellä 3 ja 4 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistettavat euromäärät pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 18 a §:n mukainen palvelu. Kotipalvelua tuotetaan hyvinvointialueen omana palveluna ja palvelusetelillä. Lapsiperheiden kotipalvelun kestosta ja toteutuksesta sovitaan hakijan kanssa perustuen palvelutarvearvioon.

Säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin edellä kohdassa 3.1.4. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu.

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelun asiakasmaksu

Tilapäisestä kotona annettavasta palvelusta voidaan palvelun käyttäjältä periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Maksut perustuvat käynnin pituuteen

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palvelutarve on alle 3 kuukautta. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin kesto	Asiakasmaksu
0 - 2 tuntia	8,00 €/kerta
2,01 – 3 tuntia	12,00 €/kerta
3,01 – 4 tuntia	16,00 €/kerta
4,01 – 5 tuntia	20,00 €/kerta
5,01 – 6 tuntia	24,00 €/kerta
6,01 – 7 tuntia	28,00 €/kerta
Enintään	32,00 €/kerta

Lapsiperheiden kotipalvelun maksuttomuus

Lastensuojelulain nojalla laadittuun asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu on suoraan lain nojalla lastensuojelun asiakasperheelle maksutonta.

Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakasmaksua myöskään, kun lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään lapsen erityisen tuen tarpeen sekä sosiaalityöntekijän laatiman palvelutarpeen arvioinnin tai asiakassuunnitelman perusteella sosiaalihuollon asiakkaana olevan lapsen perheelle (joko tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna).

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot allittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan tai perhe saa säännöllistä toimeentulotukea. Tällöin perheen tulee

toimittaa tulotietonsa sekä toimeentulotukipäätökset hyvinvointialueen laskustustiimiin.

Tulorajataulukko

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598 €	1.103 €	1.731 €	2.140 €	2.591 €	2.976 €

3.1.5 Palveluasumisen (ei-ympäri vuorokautinen)

Tämän palvelun osalta tulee muutoksia, kun asumispalveluja työstetään vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä.

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista. Asiakkaan maksettavat maksut koostuvat jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksutaulukon ja määräytymisperusteiden mukaisesti (katso tarkemmin kohta 3.1.4) sekä tukipalvelujen maksuista.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisesta asumispalvelusta (ei ympärivuorokautisesta) kuukausimaksun, joka määräytyy palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjatun palvelutuntimäärän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Asiakas maksaa vuokran erikseen.

Palveluasumisessa asiakkaalta peritään seuraavat maksut: Hoivapalvelun asiakasmaksu, joka määräytyy tulojen ja palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan (käytetään kohdan 3.1.4 mukaisia tulorajoja ja maksuprosentteja).

Sekä palvelutarpeen mukaan:

Tukipalvelumaksupaketti 1 (Sisältää ateriat, turvapalvelut, siivouksen ja vaatehuollon)	420 eur/kk
Tukipalvelumaksupaketti 2 (Sisältää ateriat ja turvapalvelut)	360 eur/kk
Ateriapalvelun kokonaismaksu	20,10 €/vrk
Lounas (eritysasumispalvelut)	7,46 €/kerta
Siivousmaksu	2,50 €/vrk/76,00
€/kk	
Vaatehuoltomaksu	2,00 €/vrk/60,80
€/kk	

Lisäksi asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yhtenäisiä vuokranmaksuperusteita. Vuokra voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan Kelan asumistukeen oikeuttavan määrän mukainen tai

0,58 €/m²/vrk. Vuokra sisältää lämmityskustannukset, vesimaksut, jätehuollon kustannukset ja osuuden yhteisistä tiloista. Käytösähkö voi sisältyä vuokraan tai järjestetään asiakkaan sähkösopimuksen kautta. Edellä mainittu periaate ei koske isoja yksioita tai kaksioita.

3.1.6 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)

Hyvinvointialueen on otettava huomioon kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä asiakasmaksulain 10 g §:ssä säädetty vähennykset.

Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronlaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat bruttotulot

- eläkkeet
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- eläkettä saavan hoitotuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto, siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko, osinko- ja vuokratulot
- laskennallinen metsätulo
- palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tuloissa huomioidaan samat tulot kuin asiakkaalla.

Tuloista tehtävät vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään asiakasmaksulain 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on asiakasmaksua määrättäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi todelliset asumismenot

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta;
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta;
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä tarkoitettu käyttövästike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

3.1.7 Asumista tukevat palvelut (10 h §)

Tukipalvelujen maksun suuruudesta ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa. Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria- vaatehuolto, peseytymis-, siivous ja turvapalveluista, osallisuutta ja kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista palveluista. Tukipalvelujen tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja tehdään palvelu- ja maksupäätös.

3.1.8.1 Turvapalvelut

Turvapalveluiden maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa, joten hyvinvointialue voi päättää maksun harkintansa mukaan. Kotona annettavan palvelun maksut eivät saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Turvapaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat)

Turvapuhelimen kuukausimaksu

37,00 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi ranneke, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähkölukko tai avainten hallinta ja palvelun päättyessä laitteiston poisto.

Turvapaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen asiakkaat)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 30,00 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi ranneke, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, palvelun päättyessä laitteiston poisto sekä turva-auttajäkynnit.

Turvapalveluun liittyvän laitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu

35,00 €/krt

Turvapalveluun liittyvän lisälaitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu

20,00 €/krt

Lisälaitteet turvapuhelimeen erillisten hinnastojen mukaan

Lisälaitteena voi olla esimerkiksi ovihälytyn, palohälytyn, vuodevahti, lisätukiasema, lisäranneke jne.

Palveluasumisessa lisälaitteet kuuluvat kuukausimaksun hintaan.

GPS-turvakellopaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat)

Turvakello 60,00 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella rannekkeella, lataustelakan virtalähteineen sekä yhden minutukiaseman, GSM-liittymän, sähkölukon tai avainten hallinnan, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston.

GPS-turvakellopaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen asiakkaat)

Turvakello 45,00 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella rannekkeella, lataustelakan virtalähteineen sekä yhden minutukiaseman, GSM-liittymän, sähkölukon, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston sekä turva-auttajäkynnit.

GPS-turvakellon lisälaitteet jälleen vuokrataan palveluntuottajan hinnalla.

Turva-auttajan käynti 24 h (pelkät tukipalveluasiakkaat) 12,20 €/käynti

Turvapalvelujen laskutus jatkuu siihen saakka, kun palvelu on irtisanottu ja turvapalvelulaitteet on palautettu. Keskeytyksillä ei ole vaikutusta kuukausimaksuun.

Mikäli asiakkaalle tilataan turvpuhelinasennuksen jälkeen uusia lisälaitteita, veloitetaan näiden laitteiden asennuksesta asennusmaksu. Laitteiden kuukausimaksuun sisältyy laitteiden mahdolliset huollot. Veloitamme erillisen hinnaston mukaisesti asiakkaasta johtuvasta laitteiden katoamisesta tai rikkoutumisesta.

3.1.8.2 Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut

Kotiin kuljetettu ateria myönnetään henkilölle, joka ei itse sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia pysty joko tilapäisesti tai pysyvästi valmistamaan ruokaansa eikä kykene järjestämään ruokailuaan muulla tavoin. Kotiin kuljetettujen aterioiden vähimmäistilausmäärä on kolme ateriaa viikossa. Toimintakyvyn muuttuessa ateriatilauksen määrää voidaan vähentää ja/tai lisätä, tai ateriapalvelu voidaan päättää.

Kotihoidon tukipalveluihin kuuluva ateriapalvelun järjestämisessä noudatetaan yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta. Kotiin kuljetettu tulosidonnainen ateria myönnetään 3–7 krt/viikko.

Kotiin kuljetetun aterian maksu	7,46 €
Kuljetusmaksu	5,20 €
Ateriamaksu tukipalveluihin tuetussa asumisyksikössä	
Ateriapaketti	18,10 €
Kuljetusmaksu	5,20 €

3.1.8.3 Asiointipalvelusta perittävä maksu

Asiointipalvelu	12,20 €/käynti
-----------------	----------------

3.1.8.4 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu alkava tunti	20 €/h
------------------------------	--------

3.1.8.5 Pyykkipalvelu/Vaatehuolto

60,80 €/kk

Kotihoito ei pääsääntöisesti anna pyykkipalvelua. Hoitohenkilöstö avustaa asiakasta muun palveluntuottajan hankkimisessa. Jos muuta palveluntuottajaa ei ole saatavissa, pyykkipalvelumaksu on 60,80 eur/kk.

3.1.8.6 Hygieniapalvelu

Peseytymis- ja/tai saunatilan käyttö	5,00 €kerta
--------------------------------------	-------------

Hygieniapalvelu	12,20 €
Edestakainen kuljetus hygieniapalvelun toteuttamiseksi	6,60 €/kerta 3,30 eur/suunta

3.1.8.7 Ikäihmisten päivätoiminta

Päivätoiminta kokopäivä (6–8 h)	23,00 €
Päivätoiminta osapäivä (3–4 h, sis. lounaan)	16,00 €
Etäpäivätoiminta	50,00 €/kk
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	6,60 €/vrk

Omaishoidon lakisääteinen vapaa ikäihmisten päivätoiminnassa (8 h) **3,87 € /kerta**

Omaishoidon lakisääteiset hoitopäivät kokopäiväryhmässä ovat vaihtoehto järjestää omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät.

Yhdeksän hoitopäivää kuukaudessa (2–3 pv/vko) vastaa kolmea lakisääteistä vapaapäivää, joista maksu voi olla yhteensä enintään omaishoitajalaissa määritelty omavastuuosuus vapaapäivältä.

Omaavastuuosuus vapaapäiviltä	34,80 €/kk
1 päivähoitopäivä päiväryhmässä	3,90 €/päivä

3.1.8 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit

- sosiaalisena kuntoutuksena myönnettävä asumisen tuki on maksutonta
- mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus on maksutonta

3.2 Perhehoito

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito

Perhehoitoa voidaan tarjota lyhyt- tai osavuorokautisena palveluna asiakkaan kotona asumisen tukemiseksi tai pitkäaikaisena perhehoitona, jolloin asiakas asuu perhehoitokodissa.

Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa

Kokovuorokautinen perhehoito (12 tuntia- 24 tuntia)	36,60 €
osavuorokautinen perhehoito (6–12 tuntia)	18,50 €
osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	12,20 €

Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan kotona

Kokovuorokautinen perhehoito (12 tuntia –24 tuntia)	36,60 €/vrk
osavuorokautinen perhehoito 6–12 tuntia	18,50 €
osavuorokautinen perhehoito alle 6 tuntia	12,20 €

Mikäli asiakkaan kodissa tapahtuvaa osavuorokautista perhehoitoa käytetään säännöllisen kotihoidon asiakkaille, ja palvelusta on sovittu asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa, erillistä maksua ei peritä. Tällöin kiertävän perhehoidon palvelutunnit huomioidaan säännöllisen kotihoidon tuntimäärässä ja kuukausimaksussa.

Perhehoitoa voidaan tarjota esimerkiksi omaishoidettavan hoidon järjestämiseen omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikana.

Lyhytaikainen tai osavuorokautinen perhehoito omaishoitoperheille

omaishoitajan lakisääteisen vapaapäivän aikainen
hoitomaksu sekä perhehoitajan- että asiakkaan
kotona tapahtuvassa perhehoidossa 11,60 € /vrk tai kerta

3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)

Perhehoitolain (263/2015) 3 §:ssä tarkoitettu perhekoti ja 4 §:ssä tarkoitettu ammatillinen perhekoti.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen perhehoito).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävästä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annetusta perhehoidosta.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta peritään kuukausimaksu,

joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella.

Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiak-

---

kaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 167 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.
Ei kerrytä maksukattoa.

3.3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido

3.3.1 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (7 c §)

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (tehostettu palveluasuminen).

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevalta peritään kuukausimaksu,

joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 167 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.
Ei kerrytä maksukattoa.

3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoido ikääntyneiden palveluissa (7 c §)

Sosiaalihuoltolain (130/2014) 22 § mukainen ja Terveydenhuoltolain (1362/2010) 67 §:n mukainen.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien laitospalvelun toimintayksikössä ja sosiaalihuoltolain mukaisissa laitoshoidon yksiköissä annetusta ympärivuorokautisesta sosiaali- ja terveyspalvelusta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestäväen tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta (pitkäaikainen laitohoito).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä terveydenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua lääkinnällisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 § 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettua laitoshuollosta.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään kuukausimaksu,

joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitettut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 112 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.3 Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)

Maksun määräämisessä edellä tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo. Jos maksu

määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulohankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea) Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:
  - lapsilisä
  - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
  - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään)
  - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
  - toimeentulotuki
  - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Vähennykset

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
- Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen ja pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus).

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset

- Kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.
- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravinto-valmisteiden perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

3.4 Tilapäinen asuminen

3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)

Tilapäisen asumisen kesto on yleensä kolme (3) kuukautta.

Tilapäisessä asumisessa peritään vuokraa

18,65 €/vrk/asunto.

Lisäksi asukas maksaa kotihoitomaksun ja tarvitsemansa ovihälyttimen sekä turvapalvelun kuukausimaksun, auttajakäynnin maksun ja lisälaitemaksun.

3.4.2 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa

Erityisasumispalvelujen tilapäinen asuminen
(alle 1 viikko) kartoitusasunnossa 18,65 €/vrk.

Yli viikon kartoitusjakson asiakasmaksu määräytyy säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun mukaisesti ja lisäksi asiakas maksaa tarvitsemansa muut tukipalvelut, joita voivat olla ateriapalvelun kokonaismaksu tai lounas ja siivous- sekä pyykkihuollon maksu.

Asunnosta asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan.

3.4.3 Tilapäinen asumispalvelu hoitoyksikössä (muu kuin omaishoitajalaissa määritellyt vapaapäivät)

Tilapäinen asumispalvelu	49,60 €/vrk
Osavuorokautinen asumispalvelu	22,80 €/päivä/yö
Alle 18-vuotiaat	22,80 €/vrk

Hinnat sisältävät hoivan, ateriat ja asumiskustannukset

Asumispalveluissa toteutetaan tilapäisenä asumispalveluna omaishoidon lakisääteisten (2–3 vrk/kk) päivien ylimenevää vuoroa omaishoitajan hyvinvoinnin ja jaksamisen tueksi ja tilapäistä kriisihoitoa.

Kriisihoito on tarkoitettu ikäihmiselle, jolla on tilapäinen kriisi, jota ei pystytä hoitamaan kotona. Kriisihoitojakson aikana selvitetään ja järjestetään palvelut, jotta asiakas pystyy kotiutumaan. Asumispalveluissa hoitopäivämaksu ei kerrytä maksukattoa.

Omaishoitajan vapaan aikainen tilapäinen palvelu	11,60 €/vrk
--	-------------

3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut

3.5.1 Maksuttomat palvelut (4 §)

Vammaispalvelulain mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
- vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta

- vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen
- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)

Kehitysvammalain mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta)

3.5.2 Päivä- ja työtoiminta

Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kuljetus päivätoimintaan (asiakasmaksuasetus 6 §): Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/-maksu tai julkisen liikenteen vyöhykeperusteinen taksa (KHO20:2020).

Vammaispalvelulain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään palveluntuottajan hinnaston mukainen ruokapalveluiden maksu toteutuman mukaan.

Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta sekä koululaisten loma-aikainen toiminta

Erityishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Mikäli asiakas asuu hyvinvointialueen järjestämässä asumisessa, saa ateriapäivän hinta olla enintään 18,10 € peruseruokavalio ja 21,40 € erityiseruokavalio.

Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa sekä loma-ajanhoidosta asiakasmaksuna peritään Servica Oy:n ruokapalveluiden maksu toteutuman mukaan.

Maksu peritään yli 16-vuotiaalta asiakkaalta. Maksua ei peritä sen vuoden loppuun saakka, minkä aikana asiakas täyttää 16 vuotta. Letkuruokinnassa olevilta ei peritä ateriakuluja.

Etäpalveluna tehdystä päivätoiminnasta ei peritä maksuja.

3.5.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut

3.5.3.1 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn tilapäisen (lyhytaikaisen) asumispalvelun maksut

Tilapäinen asumispalvelu on ympärivuorokautista asumista, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä aterioita	11,60 €/vrk
16 vuotta täyttänyt (ateriat ja asuminen)	32,50 €/vrk
Alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	19,00 €/vrk
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet	16,00 €/vrk

Ympärivuorokautinen maksu peritään kaiken ikäisiltä toteutuneiden päivien mukaan. Osa-vuorokautisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua alle 16-vuotiailta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta).

3.5.3.2 Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen/ pitkäaikainen asumispalvelu

Palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaan jokapäiväiselle suoriutumiselle.

Asiakas maksaa itse vuokran, sähkö- ja vesimaksun (voivat sisältyä vuokraan), ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset esim. siivouspalvelut.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ovat saajalleen maksuttomia. Asiakasmaksulaissa ei ole tarkemmin määritelty näitä erityispalveluja, mutta maksuttomia ovat ainakin vammaispalveluasetuksessa mainitut tai vastaavat erityispalvelut:

- jotka liittyvät avustamiseen asumisessa tai asumiseen liittyvissä toiminnoissa (liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisessa hygieniassa, ruokataloudessa tai asunnon siivouksessa)
- joita tarvitaan asukkaan terveyden, kuntoutuksen tai viihtyvyyden edistämiseksi
- yleiset palvelut, kuten kotipalvelu ja kotona asumisen mahdollistava kotisairaanhoido, kun ne ovat tarpeen palveluasumisen toteuttamiseksi

3.5.3.3 Kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus. Lisäksi asiakas maksaa esim. sähkö- ja vesimaksut.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

3.5.3.4 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu

Ylläpitomaksu on maksu menoista, jotka aiheutuvat asiakkaan kehitysvammaisuudesta/ vammaisuudesta huolimatta. Ylläpitomaksuna kunta voi periä asumiseen liittyvät tukipalvelut (mm. siivous, vaatehuolto, sauna), tarvikkeet (mm. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet, harrastus- ja viriketarvikkeet, kodin pientarvikkeet) sekä ateriakustannukset (raaka-aineet, valmistus, työvoima, vesi, energia, säilytys ja kuljetus). KHO:2014:186, Kuntaliitto 26.2.2020

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Ylläpitomaksuun kuuluvat ateriamaksut kohdassa 3.5.3.5

Ylläpitomaksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta. Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Pitkäaikaisen asumispalvelun muu ylläpitomaksu:

- Palveluasuminen, jossa ei yövalvontaa 45 €/kk
- Ympäri vuorokautinen asumispalvelu 45 €/kk

Vammaispalvelulain ostopalveluiden asumispalvelussa peritään ostopalvelusopimuksen mukainen muu palvelumaksu.

3.5.3.5 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut

Ateriapalveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen.

Asiakkaalta peritään ateriamaksu toteutuneilta aterioilta palveluntuottajan hinnaston mukaisesti, kuitenkin enintään

kaikista päivän aterioista	18,10 € perusuokavalio /pv
erityisruokavalio	21,40 € /pv

3.5.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito

3.5.4.1 Pitkäaikainen perhehoito

Kehitysvammalain mukaisen pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksun määräytymisperustetta ei ole säädetty asiakasmaksulaissa 1.7.2021 lukien. Asiakasmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 167 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksua täydestä ylläpidosta määriteltäessä huomioidaan seuraavat nettotulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulohankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanillisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea), esimerkiksi:
  - lapsilisiä (Perhehoidossa olevan lapsilisiä siirretään perhehoitajalle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (lapsilislaki 11 §))
  - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
  - toimeentulotuki
  - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanillisä)
  - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään) 3 kk, siirto pitkäaikaiseen perhe- tai laitoshoitoon
  - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha

Tuloista tehtävät vähennykset

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla.
Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi
- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohuollon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

3.5.4.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen hoito perhehoitajan kodissa. Sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä aterioita	11,60 €/vrk
16 vuotta täyttänyt (ateriat ja asuminen)	32,50 €/vrk
alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	19,00 €/vrk
osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (6–12 h)	16,00 €/hoitokerta
Osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	12,20 €/hoitokerta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta. Mikäli asiakas on samaan aikaan päiväaikaisessa toiminnassa (koulu, päivätoiminta) 16,00 €/kk.

Perhehoidon maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.5.5 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito

Omaishoidontukeen sisältyvistä palveluista perittävistä maksuista tai omaishoitajan muun kuin lakisääteisen vapaan ajaksi annettavien palvelujen maksuista ei ole säädetty erikseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa, joten maksut voidaan määrätä maksuja koskevien yleissäästösten perusteella. Omaishoidontukena annettavista palveluista voidaan periä samat maksut kuin sosiaali- ja terveystalv palveluista muutoinkin peritään.

Niistä palveluista, jotka hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 11,60 €/vrk, sen estämättä mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetään.

Omaishoidon lakisääteisen vapaan järjestäminen asumisyksikössä ja perhehoidossa (perhehoitajan kotona tapahtuva perhehoito, hoidettavan kotiin annettava perhehoito):

asiakasmaksuna peritään 11,60 €/vrk.
Asiakasmaksu peritään myös alle 16-vuotiailta.

Palvelusetelillä asiakkaan kotiin annettavassa palvelussa ei peritä asiakasmaksua ja asiakas ruokailee omalla kustannuksellaan kodissaan.

Palvelusetelillä ympärivuorokautisessa yksikössä annettava palvelussa asiakasmaksuna peritään 11,60 €/vrk. Palveluseteliryttäjä perii asiakasmaksun. Asiakasmaksu peritään myös alle 16-vuotiailta.

Omaishoidon sopimuksen tehneillä asiakkailla on lisäksi oikeus harkinnanvaraisiin vapaisiin, jotka on kirjattu asiakassuunnitelmaan. Omaishoidettavalta peritään lyhytaikaisen asumispalvelun vuorokausihinta seuraavasti:

yli 16-vuotiaan yövalvottu tilapäishoito	32,50 €/vrk
alle 16-vuotiaan yövalvottu tilapäishoito	19,00 €/vrk
yli 16-vuotiaan ei-yövalvottu tilapäishoito	22,30 €/vrk

Maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.5.6 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido

Laitoshoidon maksuja peritään yksiköissä, jotka antavat yleensä ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa eli sairaaloissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla, vanhainkodeissa ja kehitysvammalaitoksissa.

Kehitysvammaisten erityishuollossa perittävät laitoshoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) 7 c §: n ja asetuksen 12 §: n mukaan. Erityishuoltona annettava pitkäaikaisesta laitos- ja perhehoidosta peritään ylläpitomaksu, joka määräytyy samoin perustein kuin pitkäaikainen laitos- ja perhehoito.

Laitoshoidon maksu voidaan periä tulopäivältä, seuraavilta hoitovuorokausilta sekä lähtöpäivältä. Jos henkilö siirretään suoraan toiseen laitokseen, ei lähtevä laitos saa periä asiakasmaksua enää lähtöpäivältä. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on vuonna 2022 pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 167 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 112 euroa kuukaudessa.

3.5.6.1 Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta henkilöltä peritään kehitysvammahuollossa maksu ylläpidosta asianomaisen henkilön maksukyvyn mukaisesti iästä riippumatta.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu lasketaan samoin perustein kuin pitkäaikainen perhehoidon maksu. Katso tarkemmin kohta 3.5.4.1.

3.5.6.2 Lyhytaikainen laitoshoido (asiaksmaksuasetus 12 §)

Asiaksmaksuasetuksen 12 §:ssä säädetään lyhytaikaisen laitoshoidon maksuista. Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu kerryttää maksukattoa. Maksukatton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukatton ylittymisen jälkeen.

Päivä- ja yöhoidon maksuista säädetään asiaksmaksuasetuksen 13 §:ssä. Alle 18-vuotiailta maksuja peritään terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä enintään seitsemältä hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Päivä- ja yöhoidon maksu kerryttää vuotuista maksukattoa. Maksukatton täyttymisen jälkeen kuntoutushoido on maksutonta vammaiselle henkilölle ja kehitysvammaiselle henkilölle asiaksmaksuasetuksen 14 §:n mukaan.

Lyhytaikainen laitoshoido	49,60 €/hoitopäivä
Maksukatton ylittymisen jälkeen	22,80 €/hoitopäivä

Kuntouttava laitoshoido	17,10 €/hoitopäivä
-------------------------	--------------------

Maksu peritään vammaiselle henkilölle Terveystenhuoltolain (1326/2010) 29 § 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta.

Maksu peritään myös tulopäivältä, laitosvuorokausilta ja lähtöpäivältä.

3.5.7 Tuetun asumisen maksut

Tuettu asuminen on tukiasumisyksikössä järjestettyä tukiasumista.

Asiakkaalta peritään muu ylläpitomaksu, joka sisältää asiakkaan käyttämien yksikön palveluiden (siivous, vaatehuolto, sauna) aineista ja tarvikkeista muodostuvat kustannukset sekä yhteisten tilojen jyvitetty kustannukset.

Muu ylläpitomaksu kaikissa yksiköissä asiakkaan käyttämistä palveluista 35 € /kk

Mikäli asiakas käyttää yksikön ateriapalveluita, häneltä peritään todelliset kohdassa 3.5.3.5 määritellyt ateriakustannukset.

Asiakas maksaa asuntonsa vuokran erillisen vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Asumisvalmennus, asumisen harjoittelu, asumisohjaus

Asiakkaan omaan kotiin vietävä asumisohjaus ja tuki ovat maksuttomia.

Kodin ulkopuolella järjestettävästä asumisvalmennuksessa/kokeilusta peritään tilapäisen asumisen maksu.

3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)

Sopimuksen tehneet omaishoitajat

Palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 11,60 euroa vapaavuorokaudelta (poikkeuksena palvelusetelillä järjestettävä palvelu).

Omaishoidon tuen palvelusetelillä voi ostaa lyhytaikaishoitoa ja päivätoimintaa yksityisestä hoitopaikasta tai hoiva-apua kotiin. Tällöin palvelusetelillä saatava avun määrä vaihtelee palveluntuottajan hinnan mukaan. Palvelusetelistä ei peritä asiakasmaksua, vaan asiakas maksaa setelin arvon ylittävän maksuosuuden suoraan palveluntuottajalle.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaapäivä voidaan järjestää päiväryhmätoimintana, jonka maksusta on tietoa tarkemmin kohdassa 3.1.8.7.

Sijaishoidon toimeksiantosopimuksella omaishoitajan sijaisena voi toimia omaishoitoperheen hyväksymä täysi-ikäinen henkilö. Perhehoidon toimeksiantosopimuksella hoito järjestetään perhehoitokodissa tai perhehoitaja toimii omaishoitoperheen kotona. Sijais- ja perhehoidosta omaishoitajan lakisääteisenä vapaana ei peritä asiakasmaksua.

Omaishoitajan vapaan aikaista lyhytaikaishoitoa järjestetään hyvinvointialueen palveluasumisen yksiköissä.

Läheistään hoitavan vapaa (SHL 27 b §)

Sosiaalihuoltolain (27 b §) perusteella ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan aikaisesta palvelusta asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin sopimusomaishoitajan.

Hyvinvointialue voi tarvittaessa järjestää tuentarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden kestäviä virkistysvapaita. Säännös koskee niitä henkilöitä, jotka täyttävät kriteerit omaishoitosopimuksen tekemiselle, mutta jotka eivät syystä tai toisesta ole tehneet omaishoitosopimusta.

Vapaan edellytyksenä on hoidon sitovuuden ja hoitavan henkilön tuen tarpeen lisäksi se, että omaisen tai läheisen antama hoito ja huolenpito on kirjattu hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Tällöin vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu 11,60 eur/vrk.

3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut

Sosiaalihuoltolain sekä vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut

3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat

Peritään yksittäisen matkan omavastuuosuutena paikkakunnalla kulloinkin voimassa olevan julkisen joukkoliikenteen kertalipun hinta. Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/maksu tai julkisen liikenteen vyöhykeperusteinen taksa (KHO20:2020).

Omvastuuosuuden asiakas maksaa suoraan kuljettajalle 30.9.2023 saakka. 1.10.2023 alkaen hyvinvointialue perii omavastuuosuuden.

3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat

Asiakas maksaa opiskelu- ja työmatkoilla omavastuumaksuna 1,30 €/yhdensuuntainen matka.

Opiskelumatkat ovat maksuttomia toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta. Matkat korvataan 7 km ylittävältä osalta.

3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut

(asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975)

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta ja asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmilta perittävien maksujen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen elatuksesta annetun lain 2 §.

Lapselta ja nuorelta perittävät maksut

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta ja asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksunlain 14 §:n mukaisista eläkkeistä, elinkoroista, elatusavuihin, avustuksista tai muista kertakaikkisista tuloista, korvauksista ja saamisista.

Lapsen ja nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 1 860,20 euroa/kuukaudessa (asiakasmaksuasetuksen 20 § 2. mom.).

Lapsen ja nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon (lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätty asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.
